

SAŽETAK PRESUDE
CESTARO PROTIV ITALIJE
OD 7. TRAVNJA 2015. GODINE
ZAHTJEV BROJ 6884/11

Talijansko kazneno zakonodavstvo nije učinkovito u pogledu kažnjavanja počinitelja policijskog nasilja niti ima odvraćajući učinak za buduće počinitelje

❖ **ČINJENICE**

Dana 20. i 21. srpnja 2001. godine, u Genovi je održan dvadeset i sedmi sastanak na vrhu država G8. Istovremeno, brojne nevladine organizacije osnovale su skupinu pod nazivom „Genovski socijalni forum (GSF)“ u cilju organiziranja alternativnog antiglobalističkog sastanka. Talijanske vlasti pojačale su mjere sigurnosti. Brojni incidenti kao što su vandalizam, sukobi s policijom, nasilje i pljačke, dogodili su se u gradu tijekom dva dana trajanja sastanka. Nekoliko stotina prosvjednika i pripadnika oružanih snaga ranjeno je ili savladano suzavcem. Cijeli dio grada u kojemu se održavao sastanak na vrhu država G8 izgledao je kao mjesto nesreće.

Genovsko gradsko vijeće osiguralo je prosvjednicima prenoćište u prostorijama škole Diaz - Pertini. Dana 20. i 21. srpnja, stanovnici gradske četvrti u kojoj se predmetna škola nalazila, prijavili su policiji kako je mladež odjevena u crno ušla u školu. Oko ponoći je postrojba specijalne policije ušla u školsku zgradu u cilju obavljanja pregleda prostorija i osoba.

Podnositelj koji je tada imao 62 godine nalazio se u tom trenutku u školi. Kada je policija stigla, sjedio je raširenih ruku naslonjen na zid. Udaren je nekoliko puta uslijed čega je zadobio nekoliko fraktura. Nikada se u potpunosti nije oporavio od zadobivenih ozljeda.

Nakon trogodišnje istrage, genovsko državno tužiteljstvo podignulo je optužnice protiv 28 pojedinaca koji su bili različito rangirani pripadnici oružanih snaga. Dana 13. studenog 2008. godine, nadležni sud proglasio je krivim 12 okrivljenika te im izrekao kazne zatvora u trajanju od dvije do četiri godine te njima i Ministarstvu unutarnjih poslova naložio da isplate troškove postupka te naknadu štete oštećenicima i to u iznosima od 2.500,00 EUR do 50.000,00 EUR. Podnositelju je isplaćena naknada u visini od 35.000,00 EUR.

Dana 31. srpnja 2010. godine, žalbeni sud djelomično je ukinuo prvostupanjsku presudu, a dana 02. rujna 2012. godine kasacijski sud je u većem djelu istu potvrdio.

Pozivajući se na članak 3. Konvencije, podnositelj je prigovarao kako je bio žrtva policijskog nasilja i zlostavljanja koje je prema njegovim navodima predstavljalo mučenje.

❖ OCJENA SUDA

U odnosu na članak 3. Konvencije

Sud je potvrdio mišljenje kasacijskog suda da je nasilje počinjeno u školi Diaz - Pertini predstavljalo „čin odmazde, počinjen u cilju ponižavanja te nanošenja psihičke i fizičke boli žrtvama“ te kako se ti čini mogu opisati kao mučenje sukladno članku 1. [Konvencije o sprječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja](#) (CAT).

Iz spisa predmeta proizlazi kako je podnositelj zadobio nekoliko udaraca po čitavom tijelu od strane policije koja je uporabila interventne palice naziva „*tonfa*“ uslijed kojih je oboren na tlo te je zadobio nekoliko fraktura. Zbog navedenog mu je ostao trajni osjet slabosti u području desne ruke i noge. Povrh toga, podnositelj je pretrpio i nezanemariv osjećaj straha i tjeskobe. Isto tako, nije postojala uzročno-posljedična veza između podnositeljevog ponašanja i uporabe sile tijekom policijske intervencije.

Podnositelj je dakle posve nepotrebno pretrpio postupanje koje nije bilo proporcionalno cilju kojeg se takvim zlostavljanjem namjeravalo postići. Policijska intervencija u školi trebala je biti izvršena radi pretrage s ciljem prikupljanja dokaza koji su trebali dovesti do identifikacije prosvjednika koji su sudjelovali u neredima tog dana te do njihovog eventualnog uhićenja.

Sud je zaključio kako tenzije tijekom policijske intervencije nisu nastale zbog objektivnih okolnosti već zbog toga što su nadležna tijela imala namjeru izvršiti medijski eksponiranu intervenciju koja nije bila u skladu sa zahtjevima članaka 3. Konvencije niti mjerodavnim međunarodnim pravom.

Uzevši u obzir sve okolnosti slučaja, Sud je ustanovio kako zlostavljanje koje je podnositelj pretrpio predstavlja mučenje iz članka 3. Konvencije.

U odnosu na istragu koja je provedena, Sud je primijetio kako nikada nisu identificirani policijski službenici koji su napali podnositelja. Prema njima nikada nije pokrenuta istraga te im nije izrečena sankcija. Sud je ustanovio kako se to što nije došlo do identifikacije napadača djelomično može objasniti poteškoćama s kojima se državno tužiteljstvo susrelo prilikom utvrđivanja identiteta napadača s jedne strane te nedostatkom policijske suradnje s druge. Sud je izrazio žaljenje zbog toga što je talijanska policija odbila suradnju s tijelima nadležnim za identifikaciju policijskih službenika za koje se moglo pretpostaviti da su sudjelovali u napadu te kako je stoga izostalo i kažnjavanje istih.

U odnosu na protupravna djela tijekom događaja u školi nastupila je zastara prije odluke žalbenog suda. Posljedično, kazneni postupak nije doveo do kažnjavanja osoba koje su izvršile zlostavljanje podnositelja.

Imajući na umu navedeno, Sud je ustanovio kako nadležna tijela nisu u odgovarajućoj mjeri reagirala na navedene događaje te kako njihova reakcija nije bila u skladu sa procesnim obvezama koje proizlaze iz članka 3. Konvencije. Međutim, Sud je mišljenja kako takva neodgovarajuća reakcija nije prouzročena nemarom ili propustima državnog tužiteljstva ili nadležnih sudova.

Naime, pokazalo se kako talijansko zakonodavstvo ne regulira učinkovito potrebu kažnjavanja čina mučenja i sprječavanje drugih sličnih povreda članka 3. Konvencije. Sud je stoga ustanovio kako je došlo do povrede članka 3. Konvencije zbog zlostavljanja koje je pretrpio podnositelj i provođenja istrage koja nije imala odvratajući učinak na ponovno počinjene takvih čina.

U odnosu na članak 41. Konvencije i članak 46. Konvencije

Nakon što je Sud naglasio kako ovaj slučaj predstavlja strukturni problem u Italiji, istaknuo je kako pozitivne obveze koje država ima u okviru članka 3. Konvencije mogu obuhvatiti i obvezu uvođenja odgovarajućeg pravnog okvira koji posebice uključuje učinkovite kaznenopravne odredbe.

Prema Sudu, talijansko zakonodavstvo mora predvidjeti pravna sredstva putem kojih će se osigurati prikladna sankcija za počinitelje mučenja te drugih oblika zlostavljanja koji su obuhvaćeni člankom 3. Konvencije te kojima će se spriječiti da takvi počinitelji uživaju povlastice koje nisu u skladu sa sudskom praksom Suda. Nadalje, u vezi s uvjetima u zatvoru, Sud je zaključio da osiguravanjem pomoći drugog zatvorenika pri tuširanju, u nedostatku tuševa prilagođenih osobama s teškoćama u kretanju, država nije na odgovarajući način ispunila svoju obvezu pružanja odgovarajuće zdravstvene skrbi zatvoreniku.

❖ PRAVIČNA NAKNADA

S obzirom na okolnosti slučaja te naknadu štete koja je podnositelju već isplaćena u okviru postupka pred domaćim sudom, Sud je smatrao prikladnim dodijeliti podnositelju iznos od 45.000,00 EUR na ime naknade nematerijalne štete.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.